

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

9. előadás:

A szabályozás gyakorlata Magyarországon

Magyar jogszabályok hierarchiája

- Alaptörvény (speciális törvény)
- Törvények
- Kormányrendeletek
- Miniszteri rendeletek
- Önkormányzati rendeletek (csak az adott település közigazgatási területén érvényes)

A magyar jogszabályok jellemzése

- A) Mi a szabályozás célja?**
- B) A szabályozás mely hulladékgazdálkodási területeket érinti?**
- C) Milyen szabályzóeszközöket használ a magyar állam?**

A magyar hulladékgazdálkodási politika céljai a rendszerváltás után

- A „hulladékhiérarchia” érvényesítése: Megelőzés – hasznosítás – környezetkímélő ártalmatlanítás
- A szelektív kommunális hulladékgyűjtés arányának növelése 35-40%-ra
- A követelményeket nem teljesítő lerakók bezárása 2009-ig (teljesült)
- Hulladékszegény technológiák elterjesztése

A célok összefoglalása az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben (OHT), ami a Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) része

Példa: Célok a 2009-2014-es időszakra vonatkozó NKP szerint

- A hulladékmennyiség „befagyasztása” évi 20 millió tonna értéknél (2014-ig)
- 40%-os újrahasználat vagy újrafeldolgozás, további 10%-os energetikai hasznosítás (égetés) 2014-re
- Korszerű ártalmatlanító hálózat megfelelő kapacitással rendelkezésre álljon a maradék 50%-nyi hulladék számára

Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2014-2020 átfogó céljai:

- Hasznosítási arányok növelése
- Hulladékképződés csökkentése
- Elkülönített (értsd: szelektív) gyűjtés kialakítása és fejlesztése
- Hulladékká vált termékek hasznosítható részeinek elkülönítése, javítása, felhasználása

Általános környezeti célok a 2015-2020-as időszakra vonatkozó NKP szerint

A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. Stratégiai céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

NKP 2015-2020 átfogó hulladékokkal kapcsolatos céljai:

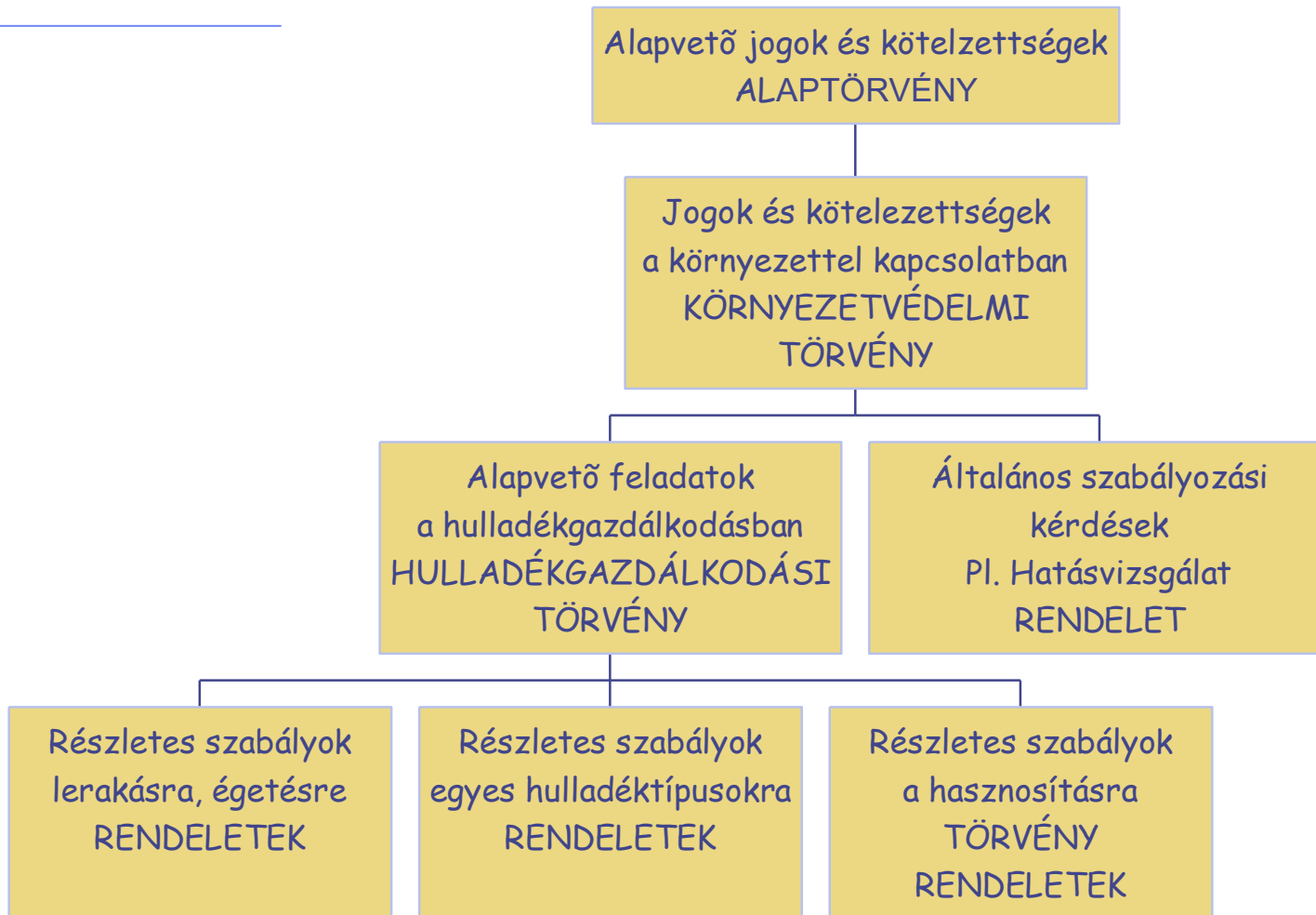
Az európai és nemzetközi kezdeményezésekhez igazodva olyan keretek létrehozása, amely:

- az erőforrások felhasználásának további csökkentésére, takarékosagra ösztönöz,
- minimálisra csökkenti az erőforrások kitermeléséből és felhasználásából eredő környezeti terheléseket, megelőzi a környezeti károkat,
- az újrahasználat, illetve újrafeldolgozás révén elősegíti a felhasznált erőforrásoknak a gazdaságba történő visszaforgatását,
- fokozza az innovációt

A magyar jogszabályok jellemzése

- A) Mi a szabályozás célja?
- B) A szabályozás mely hulladékgazdálkodási területeket érinti?**
- C) Milyen szabályzóeszközöket használ a magyar állam?

A hulladékgazdálkodási szabályok összefüggései

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény

- A keretjelleghénél fogva nem tér ki a hulladékok kezelésének részletes szabályaira.
- 3. § (1) m): szükséges a hulladékokról szóló törvény megalkotása is
- Alapelvek: a hulladékkeletkezés csökkentése (megelőzés) és az újrahasznosítás (6. § (2) bek.).
- 30. §: hulladékok definiálása
- 46. és 48. §: helyi önkormányzat - kommunális hulladékkezelésre vonatkozó program

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény

A hulladékgazdálkodás általános céljait, a legfontosabb jogokat és kötelezettségeket tartalmazza.

- Első dedikált hulladékgazdálkodási tv.-t 2000-ben fogadták el
- Újdonságok 2012-től:
 - bevezeti a hulladéklerakási járulékot
 - központosítja a közszolgáltatást
 - átvezeti az EU-s jogszabályok (új hulladék keretirányelv) változásait

A hulladékról szóló

2012. évi CLXXXV. Törvény (folytatás)

- Újdonság 2016-tól - tovább központosít:
 - a regionális közszolgáltató cégek állami koordinációja,
 - Országos Hulladékgyűjtési és Közszolgáltatási Terv állami elkészítése,
 - a közszolgáltatási díj központi beszedése, majd a feladatok ellátásához szükséges finanszírozás redisztribúciója vissza a közszolgáltató cégek felé

Veszélyes hulladékok

A veszélyes hulladékokra vonatkozó általános szabályok a hulladék törvényben kerültek meghatározásra; a részletes szabályozást a 225/2015. kormányrendelet írta elő.

- A veszélyes hulladék útjának részletes nyomonkövetése
- A veszélyes hulladék minősítésének részletes szabályai

A magyar jogszabályok jellemzése

- A) Mi a szabályozás célja?
- B) A szabályozás mely hulladékgazdálkodási területeket érinti?
- C) Milyen szabályzóeszközöket használ a magyar állam?**

Környezeti hatásvizsgálat

- A hulladék ártalmatlanításával kapcsolatos, hogy a rendezett lerakó, illetve a hulladékégető létesítése környezeti hatásvizsgálathoz kötött.
- Az eljárás általános szabályait a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény, míg a különös szabályokat a 314/2005. kormányrendelet tartalmazza.

Az ártalmatlanítás szabályai

- A hulladékégetés műszaki követelményeit és az égetők technológiai kibocsátási határértékeit és az azok alkalmazására vonatkozó szabályokat utoljára a 29/2014. FM rendelet határozta meg.
- A hulladéklerakás műszaki követelményeit tartalmazza a 20/2006. KVVM rendelet

Az EU-szabályozáson alapuló részletes technológiai, eljárási követelményrendszer tartalmaznak

A lerakási járulék

Bevezette a 2012. évi hulladék törvény (68-69.§)

A lerakóüzemeltető köteles megfizetni

A fizetendő járulék a mennyiség és az egységdíj szorzata

Az egységdíj fokozatosan nőtt volna 2016-ig, azonban a mérték emelését többször elhalasztották

2016-tól az egységdíj 6000 Ft/tonna maradt a 2012-ben előrevetített 12000 Ft/tonna helyett

A termékdíj

A hulladék mennyiségének csökkenését segítheti elő a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény.

Termékdíj: az elvileg hasznosítható, de ténylegesen nem hasznosított termékmennyiség (egy meghatározott része) után kell megfizetni

Mértéke: 11 – 1900 Ft/kg (terméktípusonként változó, a törvény 2. melléklete sorolja fel)

Termékek: akkumulátor, csomagolóeszköz, egyes kőolajtermékek, elektromos vagy elektronikai berendezések, gumiabroncs, reklámhordozó vagy irodai papír, egyes műanyag vagy vegyipari termékek

Újrahasznosítás szabályozása egyes termékek esetén

- gépjárművek (roncsautók) – 369/2014. kormányrendelet
- elektromos és elektronikai berendezések – 197/2014. kormányrendelet
- csomagolás – 442/2012. kormányrendelet
- elemek és az akkumulátorok – 445/2012. kormányrendelet

(szabályozás 2002 vagy 2008 óta volt ezeken a területeken)

A jogkövetés nehézségei

A hulladékokról szóló törvény hatályba lépése óta összesen legalább 400 ponton változott (több alkalommal, egyes pontjain többször is), a folyamatosan változó szabályokhoz nehézkes a vállalati vagy az önkormányzati alkalmazkodás.

<https://www.ajbh.hu/kozlemenyek/-/content/qzyKPkTyQAvM/a-jovo-nemzedek-szoszolojanak-elvi-allasfoglalasa-a-hulladegazdalkodasi-kozszolgaltatas-mukodesi-problemairoi>

Szabályzóeszközök

(összefoglalás)

- Engedélyezés (KHV is)
- Technológiai előírások
- Határértékek (kibocsátási, hasznosítási)
- Termékdíjak és igénybevételi járulék (lerakás)
- Támogatások